

משרד החינוך
המינהל למדע ולטכנולוגיה

תכנית לימודים במקצוע

מבוא לכלכלה

(מינהל וכלכלה)

מעודכן לשנה"ל תשע"ג	רמה הלימודית – 1 יח"ל	סמל המקצוע – 17.00
---------------------	-----------------------	--------------------

פיתוח וכתובה

צוות מקצועי

הנחייה קוריקולרית ועריכה והדרכה - מפ"ט עמל

ועדת ההיגוי

פרופ' יאיר זימון	יו"ר הוועדה. מרצה לכלכלה ומימון באוניברסיטת ת"א, אוניברסיטת חיפה והמכללה למינהל.
ד"ר מגדה גרוס	מרכזת הוועדה. ממונה מגמות (ניהול מערכות חברה ותעשייה), מפמ"ר מגמות" תעשייה וניהול" ו"ניהול עסק", משרד החינוך, מינהל מדע וטכנולוגיה.
פרופ' ברוך מבורך	מרצה בפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת ת"א, פרופ' אורח באוניברסיטת מידלסקס, אנגליה.
פרופ' אהרון צינר	פרופ' מן המניין לניהול ודיקן ב"ס למינהל עסקים במכללה האקדמית נתניה.
ד"ר יאיר אינגבר	מרצה לכלכלה באוניברסיטת ת"א ובר-אילן. מנהל אקדמי ומרצה במרכז הישראלי לניהול, ת"א.
יהודית קציר	מורה בכירה לחשבונאות במקיף ג' העמית עמל ראשל"צ, מורה לכלכלה בעמל נצר סירני.
רויטל טמיר	יועצת אקדמית לתואר שני במינהל עסקים, מרצה בקורסי מימון לתואר שני במינהל עסקים במכללת רמת-גן.
ברכה ברבר	מפקחת במגמת מינהל, סגנית מנהלת ב"ס וינשטיין בני ברק, מורה בכירה למקצועות המינהל.
עמי סלנט	מרצה באוניברסיטת בר אילן בתחום המידענות.
יואב עוקבי	מפקח ארצי על מגמות המינהל במשרד העבודה.

משרד החינוך

המרכז הפדגוגי הטכנולוגי - (מפ"ט - עמל)

© כל הזכויות שמורות

2001

התפיסה הרעיונית של התכנית:

בחברה הישראלית והכלל עולמית חלו שינויים רבים בתחומי הידע, התרבות, החברה והכלכלה. ריבוי אפשרויות הידע, שינוי בתפיסות לגבי חשיבה, למידה, דמות החברה והמהפכה הטכנולוגית, מחזקים את הצורך בעדכון תכנית הלימודים במקצוע כלכלה תוך התייחסות לעקרונות הבאים:

א. הדעת-מתקיימים קשרי הגומלין בין תחומי הדעת. ולכן יש צורך באינטגרטיביות גם בארגון הלימודים וזאת על ידי שילוב בין תחומי הדעת לשם התאמתם למציאות זו.

ב. דמות האדם - על פי הפרדיגמה הקונסטרוקטיביסטית לפרט יש תפקיד מרכזי בהבניית הדעת הנעשית בתהליך אישי, אקטיבי, תוך פעילות גומלין עם הסביבה המספקת לו משאבים ללמידה, לטיפוח מיומנויות ולהתנסויות.

ג. דמות החברה על ערכיה ושאיפות ודפוסי תפקודה הכלכליים, החברתיים והתרבותיים-

לערכים יש מקום חשוב יותר מתמיד בעולם שבו מתרבים קונפליקטים חברתיים, תרבותיים ולאומיים במקביל להתפתחות הטכנולוגית המואצת, שהביאה לחשיפת החברות השונות לשוני מבחינות חברתיות תרבותיות כלכליות ולדמיון בהיבטים אנושיים בסיסיים משותפים.

ד. בתחום החשיבה על החשיבה ועל תהליכי למידה - התחזקה התפיסה שהקוגניציה היא תלויה הקשר ומצב ושדרכי הידיעה הם בלתי נפרדים מן העשייה והפעולה. מכאן שגם למידה היא תלויה הקשר וכדי שתהיה משמעותית עליה להיות קשורה בהתנסויות אותנטיות וממשיות מעולמו ומסביבת החיים של הלומד. כן התחזקה התפיסה שיש אינטליגנציות מרובות ושאישים נבדלים ביניהם, על פי תפיסה זאת, במידה שיש להם מאפיינים אלה או אחרים של אינטליגנציה. מכאן משתמע שגם דרכים לייצוג הידע בלמידה ובחקירה צריכות להיות שונות ומגוונות.

ה. המורים וההוראה- חלו שינויים בתפיסת מקומו ומעמדו של המורה כאיש מקצוע בתוך הפרופסיה של ההוראה בכלל ובמערכת יחסי הגומלין בינו לבין תוכנית הלימודים בפרט. דמות המורה הרצוי כיום היא של איש מקצוע אוטונומי, בעל חכמה וידיעה מן הפרקטיקה שמפעיל חשיבה רפלקטיבית, חוקרת ואינטלקטואלית בעשייה החינוכית.

תוכנית הלימודים במקצוע כלכלה מיועדת להעניק ללומד אוריינות כלכלית תוך חשיפתו ליסודות והעקרונות כלכליים, כמו כן, לאפשר לתלמידים להבין סוגיות כלכליות חברתיות, להכיר מושגי יסוד בכלכלה מתחום המיקרו והמאקרו כלכלה, להרחיב אופקים בנושאים כלכליים, להבין את הקשר בין תחומים כלכליים לבין תחומים חברתיים, להבין תופעות כלכליות מתוך המציאות הישראלית והכלל עולמית, לפתח מיומנויות של קבלת החלטות, יצירת סדר עדיפויות ובחירה בין חלופות ולהגביר מודעות והתנהגות צרכנית נבונה, להתנסות בדיון, ניתוח וגיבוש עמדות כלפי סוגיות כלכליות וחברתיות שעל סדר היום, להיחשף לתכנים על ידי למידה באמצעות סיורים לימודיים, סרטים, משחקים והדמיה.

העדכונים שהוכנסו לתוכנית הלימודים הזו נבעו מכך שבשנים האחרונות עם התפתחות מואצת של הטכנולוגיה חלו שינויים הן בכלכלת ישראל וכן בכלכלה גלובלית מחד גיסא ומאידך גיסא עלה צורך בהתאמת דרכי הוראה/למידה המתאימים לדמותו של הלומד במאה ה- 21 ולמקורות המידע הרבים והמגוונים הקיימים.

העדכונים בתוכנית הלימודים כוללים :

1. הוספת פרקים הנוגעים לשוק ההון, אי שוויון בהכנסות, גלובליזציה והשפעתה על הכלכלה.
2. העשרה תרבותית על ידי שילוב אקטואליה והפיכת התלמיד לפעיל בלמידה על ידי שימוש בדיונים כיתתיים, דוגמאות רלוונטיות, סיורים לימודיים, שימוש באינטרנט, ובקטעי עיתונות.
3. עדכון הרשימה הביבליוגרפית.

מטרות כלליות:

1. הכרת הכלכלה כמדע שימושי.
2. פיתוח דרכי חשיבה באשר להקצאת מקורות, ניצול וחלוקת משאבים מוגבלים לצורך השגת מוצרים ושירותים.
3. רכישת כלים אנליטיים לניתוח בעיות במיקרו-כלכלה.
4. הבנת משמעותם של תהליכי יסוד משקיים והשפעתם על רווחתו של הפרט.
5. הכרת בעיות היסוד של כלכלת ישראל.
6. הכרת דרכי הפעילות הכלכלית של הממשלה, חשיבותן והשפעתן על המשק.
7. הבנת השפעות הגלובליזציה על המשק הישראלי.

מטרות אופרטיביות:

עם סיום לימודיו, התלמיד:

1. יפרש מושגים ומונחים מרכזיים במבוא לכלכלה.
2. יתאר את תופעת המחסור ואת גודל הוויתור הכרוך בכל בחירה באמצעות המושג עלות אלטרנטיבית.
3. יציג את תופעת המחסור באמצעות המודל הכלכלי-עקומת התמורה.
4. יזהה דילמות הנגזרות מתופעת המחסור, דרכי התמודדות של משטרים כלכליים שונים עם ואת הקשר בין תופעת המחסור לבין הוויתור(המחיר הכלכלי).
5. יזהה סוגי מקורות (גורמי ייצור) בהם משתמשים בתהליך היצור ויבדיל בין הון פיזי והון אנושי.
6. יציג את הקשר שבין הוצאות הייצור לבין ההיצע הענפי.
7. יזהה את מאפייני התנהגות הצרכן והשפעותיהם על הביקוש.
8. יסביר את התנאים להשגת שיווי משקל בשוק תחרותי.

9. יסביר את השפעתם של שינויים בביקוש ו/או בהיצע על שיווי המשקל בשוק תחרותי.
10. יסביר את הקשר בין כשלי שוק להתערבות הממשלתית בשוקי המוצרים
11. יתאר את תפקידי המערכת הבנקאית ודרכי פעילותה.
12. יכיר את שוק ההון וחשיבותו
13. יסביר את תפקידי הבנק המרכזי וחשיבות הפיקוח על כמות הכסף במשק.
14. יסביר את הקשר בין תעסוקה, אבטלה ורמת המחירים במשק.
15. יתאר את דרכי הפעילות הכלכלית של הממשלה והשפעתן על המשק.
16. יפרט את מאפייני הסחר הבינלאומי והשפעתם על מאזן התשלומים של המדינה.
17. יתאר את הסיבות לאי-שוויון כלכלי במשק
18. יסביר את הקשר בין מדיניות רווחה ופיתוח הון אנושי להקטנת האי שוויון במשק
19. יסביר את תופעת הגלובליזציה ואת השפעתה על שוק המוצרים, העבודה וההון.

דרכי הוראה / למידה מומלצות:

על הוראת המקצוע להיות גמישה ולעשות שימוש במגוון שיטות הוראה ועזרי הוראה. יש לשלב דרכי הוראה קונבנציונאליות וחלופות ייחודיות התורמות להגברת המוטיבציה של תהליך הלמידה, כגון:

1. מרצים אורחים מענפי המשק והכלכלה.
2. ניתוח מאמרים מן העיתונות והאינטרנט הקשורים לנושאים הנלמדים.
3. ניתוח אירועים כלכליים אקטואליים בארץ ובחו"ל ובחינת השלכותיהם על תעשיות ועסקים פרטיים.
4. דיונים כיתתיים בנושאים אקטואליים.
5. שימוש במקורות ומאגרי מידע שונים כדוגמת האינטרנט לצורך עבודות, תרגילים וניתוח אירועים.
6. צפייה מושכלת בסרטים, חדשות הכלכלה מכלל ערוצי המדיה המגוונים וביצוע ניתוחים ודיונים להעמקת ההבנה של הנושאים הכלכליים המגוונים.
7. סיורים לימודיים בבורסה לניירות ערך, בנק ישראל, בשווקים ובמרכזי מסחר ועוד

נושאי הלימוד

מס' שעות לימוד מומלצות	נושאי הלימוד	
2	כלכלה – מהותה ותחומי עיסוקה	1
14	מושגי יסוד בכלכלה	2
14	היחידה היצרנית (פירמה) גורמי הייצור וההיצע	3
8	היחידה הצרכנית והביקוש	4
15	קביעת מחירים	5
6	התוצר הלאומי – מדידת התפוקה של המשק	6
12	אמצעי התשלום והשינויים בכמות הכסף	7
6	תעסוקה, אבטלה ורמת המחירים במשק	8
15	תקציב הממשלה ומעורבותה במשק	9
6	אי-שוויון כלכלי במשק	10
12	סחר חוץ, שוק מט"ח ומאזן התשלומים	11
10	הגלובליזציה	12
120	סה"כ	

פירוט נושאי הלימוד

ש"ל מומלצות	נושאי הלימוד	
2	<p align="center">כלכלה – מהותה ותחומי עיסוקה</p> <p>1.1 כלכלה כמדע 1.2 התחומים בהם עוסקת הכלכלה 1.2.1 מיקרו כלכלה 1.2.2 מקרו כלכלה 1.3 יחסי גומלין בין התפתחויות היסטוריות, טכנולוגיות, תרבותיות גיאוגרפיות פוליטיות לבין הכלכלה.</p>	1
14	<p align="center">מושגי יסוד בכלכלה</p> <p>2.1 המחסור – נדירות המקורות והמשאבים 2.1.1 תופעת המחסור 2.1.2 עיקרון הוויתור הריאלי 2.1.3 שלוש הבעיות המרכזיות הנובעות מתופעת המחסור 2.1.4 מוצר כלכלי 2.2 עקומת התמורה - עקומת אפשרויות הייצור 2.2.1 עקומת התמורה כביטוי לתופעת המחסור 2.2.2 שלושת האזורים בעקומת התמורה 2.2.3 עלות אלטרנטיבית 2.3 צמיחה כלכלית ונסיגה כלכלית. 2.4 גורמי ייצור במשק – הון פיסי והון אנושי 2.5 הקשר בין ניצול המשאבים לבין מצב המשק (משק מפותח ומשק לא מפותח). 2.6 מוצרי השקעה ומוצרי צריכה 2.7 גישות כלכליות: כלכלה פוזיטיבית וכלכלה נורמטיבית 2.8 בעיות יסוד במשק – קביעת החלטות כלכליות במשק 2.8.1 תכנון המשק ככלי לקביעת החלטות כלכליות 2.8.2 סוגי תכנון במשק 2.8.2.1 תכנון חופשי - מנגנון השוק 2.8.2.2 תכנון מוחלט – תכנון מרכזי 2.8.2.3 תכנון חלקי – חופשי מבוקר 2.8.3 הפרטה לעומת הלאמה</p>	2
14	<p align="center">היחידה היצרנית (פירמה), גורמי הייצור וההיצע</p> <p>3.1 גורמי הייצור בפירמה 3.1.1 גורמי ייצור קבועים 3.1.2 גורמי ייצור משתנים 3.2 התפוקה השולית הפוחתת של גורמי הייצור 3.2.1 תפוקה 3.2.2 תפוקה כוללת</p>	3

	<p>3.2.3 תפוקה שולית</p> <p>3.2.4 חוק התפוקה השולית הפוחתת</p> <p>3.3 היצע הפירמה והיצע הענף – עקומת ההיצע</p> <p>3.3.1 הגורמים המשפיעים על הכמות המוצעת של פירמה</p> <p>3.3.1.1 מחיר המוצר</p> <p>3.3.1.2 מחיר גורמי הייצור</p> <p>3.3.1.3 הידע הטכנולוגי</p> <p>3.3.2 עקומת ההיצע</p>	
8	<p>היחידה הצרכנית והביקוש</p> <p>4.1 השיקולים של הצרכן ברכישת מוצר:</p> <p>4.1.1 מחיר המוצר</p> <p>4.1.2 הכנסה וסוגי מוצרים</p> <p>4.1.2.1 מוצר נורמלי</p> <p>4.1.2.2 מוצר ניטרלי</p> <p>4.1.2.3 מוצר נחות</p> <p>4.1.3 מחיר מוצרים תחליפיים</p> <p>4.1.4 מחיר מוצרים משלימים</p> <p>4.1.5 טעמים</p> <p>4.2 עקומת הביקוש</p> <p>4.2.1 תזוזה <u>על</u> עקומת הביקוש</p> <p>4.2.2 תזוזה <u>של</u> עקומת הביקוש</p> <p>4.3 גמישות הביקוש</p> <p>4.3.1 ביקוש גמיש לחלוטין</p> <p>4.3.2 ביקוש קשיח</p> <p>4.3.3 ביקוש קשיח לחלוטין</p>	4
15	<p>קביעת מחירים</p> <p>5.1 מאפייני תחרות חופשית (משוכללת)</p> <p>5.2 שיווי משקל בשוק תחרותי</p> <p>5.2.1 עודף ביקוש</p> <p>5.2.2 עודף היצע</p> <p>5.3 שינויים במחיר שיווי משקל</p> <p>5.3.1 בעקבות שינויים בביקוש</p> <p>5.3.2 בעקבות שינויים בהיצע</p> <p>5.4 מאפייני התחרות הלא משוכללת</p> <p>5.4.1 מונופול</p> <p>5.4.1.1 מונופול מסחרי</p> <p>5.4.1.2 מונופול על פי חוק ממשלתי</p> <p>5.4.2 קרטל</p> <p>5.4.3 תחרות בין מעטים - דואופול, אוליגופול</p>	5

	<p>5.5 ההתערבות הממשלתית בשוקי המוצרים</p> <p>5.5.1 פיקוח על המונופולים – חוק ההגבלים העסקיים</p> <p>5.5.2 קיום שווקים שאינם תחרותיים</p> <p>5.5.2.1 מוצר ציבורי</p> <p>5.5.2.2 ספקי המוצרים הציבוריים</p> <p>5.5.3 התערבות הממשלה לתועלות הציבור:</p> <p>5.5.3.1 מוצר עם השפעות חיצוניות בייצור</p> <p>5.5.3.2 השפעות חיצוניות בצריכה</p> <p>5.5.3.3 קיימות סביבתית</p> <p>5.5.4 התערבות ממשלתית בקביעת מחירי מוצרים-</p> <p>5.5.4.1 על ידי פיקוח מחירים</p> <p>5.5.4.1.1 מחיר מינימום</p> <p>5.5.4.1.2 מחיר מקסימום</p> <p>5.5.4.2 על ידי מתן סובסידיה</p> <p>5.5.4.3 מכסות ייצור</p> <p>5.5.4.4 הטלת מיסים</p>	
6	<p>התוצר הלאומי – מדידת התפוקה של המשק</p> <p>6.1 תוצר לאומי גולמי והכנסה לאומית</p> <p>6.1.1 מהותם של התוצר הלאומי וההכנסה הלאומית</p> <p>6.1.2 הגופים האחראים על המדידה – הלמ"ס ואגף מס הכנסה</p> <p>6.2 דו"ח מקורות ושימושים</p> <p>6.2.1 תוצר לאומי</p> <p>6.2.2 יצוא</p> <p>6.2.3 יבוא</p> <p>6.2.4 עודף יבוא/יצוא</p> <p>6.2.5 צריכה פרטית</p> <p>6.2.6 צריכה ציבורית</p> <p>6.2.7 השקעות</p> <p>6.2.7.1 פרטיות</p> <p>6.2.7.2 ציבוריות</p>	6
12	<p>אמצעי השלום והשינויים בכמות הכסף</p> <p>7.1 הכסף ותפקידו</p> <p>7.1.1 אמצעי שלום לרכישת מוצרים כלכליים</p> <p>7.1.2 יחידת מדידה לפעילות כלכלית ויחידת מידה לקביעת מחירים</p> <p>7.1.3 אמצעי לצבירת הון</p> <p>7.2 פעולות המערכת הבנקאית ויצירת אמצעי שלום</p> <p>7.2.1 הבנק המסחרי והשפעתו על כמות הכסף במשק</p> <p>7.2.1 יחס הרזרבה</p>	7

	<p>7.3 בנק מרכזי ומדיניות מוניטארית</p> <p>7.3.1 מטרות הבנק המרכזי</p> <p>7.3.1.1 שמירה על יציבות המחירים</p> <p>7.3.1.2 תמיכה ביציבות ובפעילות הסדרה של המערכת הפיננסית</p> <p>7.3.1.3 תמיכה בהשגת יעדי הממשלה</p> <p>7.3.2 תפקידי הבנק ותחומי פעילותו</p> <p>7.4 הבורסה ושוק ההון</p> <p>7.4.1 מטרות הבורסה לני"ע</p> <p>7.4.2 ניירות ערך</p> <p>7.4.2.1 מניות</p> <p>7.4.2.2 אגרות חוב</p> <p>7.4.3 הנפקת מניות בבורסה על ידי חברות.</p> <p>7.4.4 סוגי משקיעים – פרטיים ומוסדיים</p> <p>7.4.5 הגורמים המשפיעים על הביקוש ועל ההיצע של המניות</p> <p>7.5 הרשות לניירות ערך – הגנה על המשקיעים</p>	
6	<p>תעסוקה, אבטלה ורמת המחירים במשק</p> <p>8.1 תעסוקה ואבטלה</p> <p>8.1.1 מצבי אבטלה</p> <p>8.1.1.1 אבטלה חיכוכית</p> <p>8.1.1.2 אבטלה מבנית</p> <p>8.1.1.3 אבטלה מחזורית</p> <p>8.1.2 המחיר הכלכלי של האבטלה</p> <p>8.2 רמת המחירים במשק</p> <p>8.2.1 יציבות המחירים</p> <p>8.2.2 אינפלציה</p> <p>8.2.3 דפלציה</p> <p>8.2.4 מדידת רמת המחירים</p> <p>8.2.4.1 סל צריכה, והגוף המודד – הלמ"ס</p> <p>8.2.4.2 מדד המחירים לצרכן והשימוש בו</p> <p>8.3 הקשר בין רמת המחירים ומצב האבטלה במשק</p>	8
15	<p>תקציב הממשלה ומעורבותה במשק</p> <p>9.1 דרכי הפעילות הכלכלית של הממשלה</p> <p>9.2 תקציב הממשלה ככלי להשגת מטרות חברתיות, לאומיות וכלכליות – מדיניות פיסקלית</p> <p>9.3 תקציב רגיל ותקציב פיתוח</p> <p>9.4 מבנה תקציב הממשלה</p> <p>9.4.1 הוצאות עיקריות בתקציב הממשלה: הוצאות משרדי הממשלה – צריכה ציבורית, תשלומי העברה וסובסידיה, החזרי מלוות, החזרי ריבית הוצאות פיתוח – השקעה ציבורית, מימון חברות ממשלתיות</p>	9

	<p>9.4.2 הכנסות עיקריות בתקציב הממשלה: מיסים ישירים ועקיפים, אגרות, קנסות, היטלים, מלוות פנים, מלוות חוץ, מענקים מחו"ל, הפרטת חברות ממשלתיות, תמלוגים מחברות ממשלתיות.</p> <p>9.5 גרעון תקציבי</p> <p>9.6 חוק התקציב</p>	
6	<p>אי שוויון כלכלי במשק</p> <p>10.1 הסיבות לאי שוויון כלכלי</p> <p>10.2 השפעת אי השוויון על המשק</p> <p>10.3 אי שוויון בחלוקת ההכנסות ומדידתו (מדד ג'יני ועקומת לורנץ)</p> <p>10.4 השפעות המיסוי על חלוקת ההכנסות במשק</p> <p>10.4.1 מס פרוגרסיבי ומס רגרסיבי</p> <p>10.4.2 מדיניות רווחה ומס הכנסה שלילי</p>	10
12	<p>סחר חוץ, שוק מט"ח ומאזן התשלומים</p> <p>11.1 המסחר הבין-לאומי</p> <p>11.1.1 משק אוטרקי לעומת מסחר בינלאומי</p> <p>11.1.2 היצוא, היבוא, מטבע חוץ</p> <p>11.1.3 יתרון יחסי, יתרון מוחלט</p> <p>11.2 חשיבותו של מסחר הבינלאומי למשק הלאומי</p> <p>11.3 מבנה מאזן התשלומים – החשבון השוטף, חשבון העברות חד-צדדיות, חשבון ההון</p> <p>11.4 שוק מטבע חוץ – שערי מטבע פחות, תיסוף</p> <p>11.5 מדיניות שער החליפין של הבנק המרכזי</p>	11
10	<p>הגלובליזציה</p> <p>12.1 התפתחויות עיקריות שתרמו לגלובליזציה</p> <p>12.2 השפעות הגלובליזציה על מסחר בין-לאומי</p> <p>12.3 השפעות הגלובליזציה על שוק העבודה והגירת עובדים</p> <p>12.4 השפעות הגלובליזציה על שוק ההון</p> <p>12.5 תנועות נגד הגלובליזציה</p>	12
120	סה"כ	

מושגים מרכזיים במבוא לכלכלה:

- אבטלה -** מצב שבו חלק מגורמי הייצור במשק אינם מועסקים, למרות רצונם ומסוגלותם.
- אבטלה חיכוכית -** מצב אבטלה שמקורה אינו במחסור במקומות עבודה אלא מגורמים המפריעים לזרימת ההיצע של כוח העבודה למילוי תפקידים נדרשים. קיימים מצבים שבהם יש שינויים הנובעים מארגון מחדש של תהליכי העבודה בפירמה, הדורשים הסבה מקצועית של העובדים, או שינוי מקומם של מפעלים, מהחלפת מקום עבודה בגלל סיבות אישיות, מהחלפת מקום מגורים, ממחסור במידע על מקומות עבודה.
- אבטלה מבנית -** מצב אבטלה כאשר כישוריהם של מחפשי העבודה אינם הולמים את הכישורים הנדרשים למשרות הפנויות. היא נגרמת בשל שינויים מהותיים במבנה הכלכלי של המשק. כמו. מעבר מחקלאות לתעשיות עתירות ידע.
- אבטלה מחזורית** אבטלה הנוצרת בשלב השפל של מחזור העסקים שגורם להיעדר ביקוש לעבודה ולגורמי ייצור אחרים. היא נובעת מחוסר ביקוש למוצרים ושירותים.
- אגרה -** תשלום לפי חוק שאדם משלם לרשות ציבורי עבור שירות מסוים.
- אגרת חוב (אג"ח)** נייר ערך בעל תוקף חוקי המעיד על חוב. תעודה של הלוואה שאדם, פירמה או מדינה חייבים לבעל התעודה. מנפיק התעודה מתחייב לשלם למחזיק התעודה על פי התנאים שנקבעו ביניהם.
- אוליגופול -** מצב שוק שבו פועלות מספר קטן של פירמות (יחידות יצרניות) המייצרות מוצרים זהים, דומים או תחליפים ומספר רב של קונים. במצב זה היצרנים הם בעלי יכולת להשפיע על המחיר.
- אי-שוויון כלכלי -** ההבדל בחלוקה של נכסים כלכליים ושל הכנסה בין אנשים וקבוצות בתוך מדינה מסוימת.
- אינפלציה -** תהליך מתמשך של עלייה ברמת המחירים הכללית במשק..
- אמצעי חליפין -** כל סחורה היכולה לשמש לתשלום חובות ולרכישת מוצרים.
- אמצעי תשלום -** סך כל המזומנים שנמצאים בידי הציבור, בתוספת כל חשבונות עובר ושב בבנק.
- אשראי בנקאי -** (הלוואה) זכות לקבל מזומנים בהווה תמורת התחייבות להחזירם במועד מאוחר יותר.
- בורסה לניירות ערך -** שוק שבו נסחרות מניות של חברות וניירות ערך נוספים. בבורסה מניות "מחליפות ידיים" בין קונים מרצון ומוכרים מרצון. כמו בכל שוק גם בבורסה נקבעים המחיר והכמות של "סחורה" המחליפה ידיים.
- ביקוש -** הכמות המרבית של מוצר, או שירות שהצרכנים יהיו מוכנים לרכוש בשוק נתון בזמן נתון ובמחיר מסוים.

- ביקוש גמיש -** מצב בו שינוי קטן במחיר המוצר, יגרור שינוי גדול בכמות המבוקשת ממנו.
- ביקוש לכסף -** הרצון להחזיק מלאי של אמצעי תשלום בזמן מסוים.
- ביקוש קשיח -** שינוי גדול במחיר המוצר יגרור שינוי קטן בכמות המבוקשת ממנו.
- ביקוש קשיח לחלוטין -** מצב שבו הכמות המבוקשת למוצר אינה משתנה כלל כאשר המחירים משתנים.
- בנק מסחרי -** חברה פיננסית שעיסוקה העיקרי הוא טיפול ותיווך בכסף, כלומר, קבלת פיקדונות ומתן הלוואות. באמצעות ההלוואות הבנק המסחרי מביא לגידול בכמות אמצעי התשלום במשק.
- בנק מרכזי -** מוסד ממלכתי הפועל לפי חוק למען תועלת המשק ולא למען רווחים. משמש כבנקאי של הממשלה ושל הבנקים המסחריים. בארץ הבנק נקרא "בנק ישראל"
- בסיס הזהב -** שיטת כיסוי לשטרות ומטבעות הכסף המבוססת על יחידות מטבע המוגדרות במונחים של זהב. לכל שטר יש כיסוי מלא בזהב.
- בסיס הכסף -** "שיטת המטבע המנוהל" כמות המזומן שהונפקה, משקפת את כוחה המשקי של המדינה המנפיקה, והיא נקבעת על פי החלטת השלטונות.
- בלו -** סוג של מס על המוצרים שהמדינה מעוניינת בהם להקטין את השימוש. הוא מוטל בעיקר על הדלק והסיגריות.
- גורם ייצור -** כל אמצעי המאפשר ייצורם של מוצרים.
- גורם ייצור משתנה -** גורם ייצור שניתן לשנות את כמותו בטווח זמן קצר (בדרך כלל עובדים).
- גורם ייצור קבוע -** גורמי ייצור שניתן לשנות את הכמות שלהם רק בטווח זמן ארוך.
- גלובליזציה כלכלית -** זרימה חופשית של הון, סחורות וכוח אדם ברחבי העולם.
- גמישות הביקוש -** מדד לעוצמת הקשר שבין מחיר מוצר לבין הכמות המבוקשת ממנו.
- גרעון במאזן תשלומים -** גרעון בחשבון השוטף של מאזן התשלומים.
- דו"ח מקורות ושימושים -** דין וחשבון המוגש בצורת מאזן כספי המסכם את הפעילות הכלכלית במשק בשנה שחלפה מבחינת המקורות שעמדו לרשות המשק והשימושים שנעשו בהם.
- דואופול -** מצב שוק שבו פועלות שתי פירמות בלבד. ששולטים בענף.
- דפלציה -** תהליך מתמשך של חוסר ביקושים במשק הגורם להאטה כלכלית ולירידת מחירים כללית במשק.
- הון אנושי -** משאבי האנוש המיומנים התורמים לתהליך הייצור.
- הון פיסי -** נכסים מוחשיים של המשק, המשמשים כגורם ייצור לטווח ארוך.
- היטל -** סוג של מס.
- היצע -** כמות סחורות ושירותים אשר **היצרנים** מוכנים למכור במחיר נתון ובזמן מסוים.
- היצע הענף -** סיכום הכמויות המוצעות למכירה של מוצר מסוים על ידי כל היצרנים המייצרים את המוצר בכל מחיר ומחיר.
- הכנסה -** כסף או שווה כסף שהתקבל כתמורה לפעילות כלכלית.

סך כל ההכנסות של היחידות הכלכליות בארץ והיחידות הישראליות הפועלת בחו"ל במשך שנה.	הכנסה לאומית-
התמורה שמקבלים גורמי הייצור לאחר הורדת מס ישיר. כלומר, התמורה העומדת לרשות משקי הבית.	הכנסה פנויה -
הכנסה פנויה שווה לתוצר הלאומי הגולמי פחות המסים והחיסכון העסקי.	
גיוס כסף בבורסה באמצעות מכירת מניות או ניירות ערך אחרים. העברת קניין מבעלות ממשלתית לבעלות פרטית כדי להקטין את התערבות הממשלה בשוקי המוצרים והשירותים.	הנפקה - הפרטה -
היא העברת קניין מבעלות פרטית לבעלות ממשלתית כדי להגביר את מעורבותה של הממשלה באספקת מוצרים ושירותים לציבור.	הלאמה
הוצאות הממשלה לרכישות של ציוד, מוצרים ושירותים המיועדים לפיתוח תשתיות, הקמת מפעלים, פיתוח ישובים וכו.	השקעה ציבורית -
זכות בלעדית המוענקת ליחידה יצרנית להפעיל שירות או לייצר מוצר לפי התנאים שנקבעו בין נותן הזיכיון ליחידה היצרנית דוגמאות: הממשלה נתנה לחברת חשמל, ולחברת מקורות, זיכיונות להפעיל את שירותי החברה.	זיכיון ממשלתי-
ויתור על צריכה בהווה למען שימוש עתידי. כלכלנים מתייחסים בדרך כלל לחיסכון בתוכניות מיוחדות בבנק.	חיסכון -
חשבון עו"ש (עובר ושב) - חשבון המתנהל בבנק מסחרי, חשבון שיקים ומזומנים המשמשים לביצוע תשלומים ותקבולים.	
התארגנות כלכלית המהווה ישות משפטית נפרדת מבעליה. בעל המניות בחברה ערב להתחייבויות החברה בגובה המניות שברשותו. כלומר, קיימת הפרדה בין הנכסים וההתחייבויות הפרטיים שבבעלותו לבין הנכסים וההתחייבויות של החברה. לכן, במקרה של פשיטת רגל בעל המניה בחברה עלול להפסיד רק את ערך מניותיו ולא את רכושו הפרטי. רכישת סחורות ושירותים מחו"ל.	חברה בע"מ -
גוף מאורגן לצורך עיסוק בייצור של מוצרים או שירותים ומכירתם מתוך מטרה להרוויח מפעולה זו.	יבוא - יחידה יצרנית
היחס שבין כמות המזומנים שבידי הבנק המסחרי לבין סכום סך הכלל הפיקדונות של המפקידים.	יחס רזרבה -
תהליך המרה של תשומות לצורך קבלת תפוקות. מכירת סחורות ושירותים לחו"ל.	ייצור - יצוא -
היכולת של מדינה מסוימת, או יחידה כלכלית לייצר מוצר או שירות מסוים בעלות הנמוכה מזו שבה יכולה לייצר ארץ אחרת או יחידה כלכלית אחרת.	יתרון יחסי -
תנאים שבהם מדינה מסוימת או יחידה כלכלית יכולה לייצר או למכור מוצרים ושירותים במחיר כלכלי נמוך יותר מאשר אחרים.	יתרון מוחלט -
כינוי לתחומים החדשים שצמחו בזכות התפתחות מחשבים והאינטרנט	כלכלה חדשה

- ליברליזציה -** תפיסה מדינית-כלכלית המציינת הקטנת התערבות המדינה בחיי הכלכלה והחברה מתוך עידוד עקרונית תחרות חופשית בין מדינות בתעסוקה, יוזמה, וסחר בין-לאומי.
- מאזן התשלומים -** דין וחשבון המסכם את כל העסקות הבין-לאומיות של המשק בתקופה נתונה בדרך כלל שנה.
- מדד ג'ני -** כלי למדידת הפער בחלוקת ההכנסות המחושב על פי עקומת לורנץ ומודד במספרים את אי השוויון בחלוקת ההכנסות.
- מדד המחירים לצרכן -** כלי למדידת רמת המחירים במשק. המדד משמש כלי למדידת רמת אינפלציה או רמת דפלציה.
- מדיניות מוניטרית -** מדיניות כספית המבוצעת על ידי **הבנק המרכזי** במטרה לפקח על כמות אמצעי התשלום במשק ונזילותם.
- מדיניות פיסקלית -** מדיניות כלכלית המתבצעת דרך שינויים **בתקציב הממשלה**. האמצעים העיקריים שבאמצעותם יכולה הממשלה להשפיע על רמת הפעילות הכוללת במשק כוללים בין השאר: קביעת סוגי המסים, גודל המסים ושיעורי המס, קביעת היקף פעילות הצריכה הציבורית וההשקעה הציבורית.
- מונופול -** יצרן או מוכר יחיד בשוק. ההגדרה של מונופול בארץ היא פירמה השולטת על יותר מ-51% מהענף
- מונופול טבעי -** פירמה שיש לה יתרון של גודל, עלויות הייצור שלה פוחתת עם הגדלת התפוקה.
- מוצר ציבורי -** מוצר אשר אפשר לצרוך בצורה משותפת ואשר צריכה על ידי פרט אחד איננה מונעת את הצריכה על ידי פרט אחר ואיננה גורעת מהכמות שצורך פרט אחר.
- מוצר כלכלי -** מוצר שכדי להשיג אותו צריך לוותר על מוצר אחר.
- מוצר משלים -** מוצר אשר ביחד עם מוצר נוסף מספק שירות מסוים, או מוצר שביחד עם מוצר אחר עונה על צורך מסוים. דוגמאות: מכונית ובנזין, מברשת שיניים ומשחת שיניים.
- מוצר עם השפעות חיצוניות -** מוצר שהייצור או הצריכה שלו גורם לנזק או תועלת גם למי שאינו רוכש או צורך אותו.
- מוצר צריכה -** מוצר שמעלה את רמת החיים בהווה. זהו מוצר שלא ניתן להפיק ממנו רווחים נוספים בעתיד.
- מוצר השקעה -** מוצר שאפשר להפיק ממנו רווחים נוספים בעתיד.
- מוצר תחליפי -** מוצר אשר מספק שירות דומה או עונה על צרכים דומים לזה של מוצר אחר.
- מוצר נורמלי -** מוצר שרוצים לקנות ממנו יותר, ככל שההכנסה עולה, ולחלופין רוצים לקנות ממנו פחות, כאשר ההכנסה קטנה.
- מוצר ניטרלי -** מוצר אשר עלייה בהכנסה לא תשפיע על הכמות המבוקשת ממנו.

מוצר שכאשר ההכנסה עולה – הכמות המבוקשת ממנה קטנה.	מוצר נחות -
המחיר הנמוך ביותר שבו הממשלה מאפשרת לבצע עסקאות בשוק.	מחיר מינימום -
מחיר זה גבוה ממחיר שיווי משקל.	
המחיר המרבי שבו הממשלה מאפשרת לבצע עסקאות בשוק מסוים.	מחיר מקסימום -
מחיר זה נמוך ממחיר שיווי המשקל.	
מחיר המתקבל כאשר הכמות המבוקשת בשוק למוצר מסוים שווה לכמות המוצעת ממנו.	מחיר שיווי משקל -
אמצעי תשלום שהוא הילך חוקי במדינות אחרות.	מטבע חוץ (מט"ח) -
קביעת כמות הייצור על ידי השלטונות כדי לשמור על מחיר בהתערבות הממשלה.	מכסות ייצור -
תשלום זמני על פי חוק (הלוואה) שהאזרח מעביר לידיה של הרשות הציבורית. המלווה מוחזר לאזרח כעבור זמן מוגדר מראש, ובדרך כלל בתוספת ריבית.	מלווה חובה -
ראה אגרת חוב (אג"ח).	מלווה מרצון -
עסקי חליפין המתנהלים בכפוף למערכת נתונה של כללים, נהלים ומנהגים.	מנגנון השוק -
סוג של נייר ערך, המקנה למחזיק בה מעמד של שותף בחברה.	מניה -
לבעל מניה יש בעלות באחוז מסוים בחברה	
תשלום חובה שאדם משלם לרשות ציבורית בעל כורחו,	מס -
מבלי לקבל תמורה ישירה בעדו.	
שיעור המס שווה וקבוע לכל רמת הכנסה.	מס יחסי -
מס המוטל באופן ישיר וגלוי על משלם המס. בדרך כלל המס מוטל על הכנסות או על רווחים.	מס ישיר -
מס המוטל בעקיפין על משלם המס. המס נגבה על הוצאת של צריכה.	מס עקיף -
מס ששיעורו עולה ככל שההכנסה עולה. מס המקטין את אי-השוויון הכלכלי במשק	מס פרוגרסיבי -
מס ששיעורו יורד ככל שההכנסה עולה. זהו מס בסכום שווה	מס רגרסיבי -
כל אדם משלם סכום זהה. מס המגדיל את אי-השוויון הכלכלי במשק.	
מענק הכנסה שנועד לצמצם פערים חברתיים, לצמצם את אי השוויון הקיים במשק ולהגדיל שיעור ההשתתפות בכוח העבודה.	מס הכנסה שלילי -
מתן סכום כספי ללא בקשת תמורה.	מענק -
המערכת הכלכלית של מדינה	משק -
כאשר המקורות העומדים לרשות המדינה מנוצלים בצורה יעילה	משק מפותח -
יש בו פעילות כלכלית ענפה ורמת החיים של התושבים גבוהה.	
משק סגור שאינו מייצא ואינו מייבא.	משק אוטרקי -
משק של מדינה בה המקורות לא מנוצלים בצורה יעילה. רמת החיים של התושבים נמוכה. משקים לא מפותחים מכונים גם "מדינות עולם שלישי".	משק לא מפותח -
יחידת צריכה וייצור הקטנה ביותר במשק.	משק בית -

- נדל"ן -** נכסים לא ניידים - ביטוי בארמית "נכסי דלא נידי"י הכוונה לבית, מגרש, מבנה. כלומר נכסים שלא ניתן לנדוד אתם ולהעביר אותם ממקום למקום.
- נזילות -** רמת היכולת והמהירות של מוצר כלכלי להפוך למזומנים.
- נייר ערך -** שם כללי למסמך המקנה למחזיק בו זכויות המשתנות לפי סוג נייר הערך.
- נסיגה כלכלית -** הקטנת אפשרויות הייצור של המשק, כך שהמשק לא מסוגל לייצר הרכבי תפוקות שהיו אפשריים בעבר.
- סובסידיה -** מענק כספי הניתן בדרך כלל על ידי הממשלה לשם עידוד פעילות כלכלית. ניתן להגדיר סובסידיה כ**מס שלילי**, הממשלה משלמת כסף לאזרחים או ליצרנים בצורה ישירה או בצורה עקיפה על ידי הנחות במחירי תשומות, מתן הלוואות בתנאים מועדפים, הנחות במסים וכו'.
- סוד מסחרי -** מידע עסקי חסוי הקשור לייצורו של מוצר.
- סחורות -** נכסים המספקים צורך ויש להם ממדים פיסיים.
- סל צריכה -** מדגם מייצג של מחירי מוצרים ושירותים שמשפחה ממוצעת במשק הישראלי צורכת במשך חודש ימים. בתוך ה"סל" נכללים מחירים של מוצרים כמו: מזון, ביגוד, תקשורת, דיור, חינוך, בידור ונופש וכו' בהתאם למה שקבעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- עודף יבוא -** כאשר היבוא גדול מהיצוא נוצר עודף יבוא.
- עודף במאזן התשלומים -** עודף בחשבון השוטף כאשר המשק מייצא יותר מאשר מייבא (עודף יצוא)
- עלות -** מחיר גורמי הייצור.
- עלות אלטרנטיבית (חלופית) -** המחיר הכלכלי לייצור סחורות ושירותים. כלומר, סך הוויתור מייצור מוצר אחד הכרוך בייצור מוצר אחר.
- עלות אלטרנטיבית (שולית) -** גודל הוויתור על ייצורו של מוצר אחד, הכרוך בייצורה של יחידה נוספת של המוצר האחר.
- עקומת ביקוש -** התיאור הגרפי של הקשר בין מחיר המוצר לבין הכמות המבוקשת ממנו. כאשר הגורמים אשר משפיעים על הכמות המבוקשת נשארים ללא שינוי
- עקומת ההיצע -** תיאור גרפי של הקשר בין מחיר מוצר והכמות המוצעת ממנו.
- עקומת לורנץ -** כלי גרפי למדידת אי-השוויון בחלוקת ההכנסות במשק.
- עקומת תמורה -** תיאור גרפי של תופעת המחסור. היא מתארת את כושר הייצור של המשק.
- ערך נומינלי -** ערך מספרי, ערך נקוב המבוטא בכסף. לדוגמא 100 ש"ח.
- ערך ריאלי -** ערך ממשי במונחים של כמויות. לדוגמא ב-100 ש"ח ניתן לרכוש תיק.
- עיקרון הוויתור הריאלי -** כדי להשיג מוצר אחד יש לוותר על מוצר אחר.
- פטנט -** תעודה ציבורית שנותנת רשות הפטנטים (משרד המשפטים) המגנה על המצאה. הפטנט הוא מעין הסכם בין הממציא לבין המדינה, ולפיו המדינה מעניקה לממציא מונופול על ההמצאה לתקופת זמן מוגבלת,

בדרך כלל עשרים שנה, ובתמורה בעל הפטנט מתחייב לפרסם את הידע לטובת הציבור.

- פיזיון כולל -** סך כל ההכנסה העסקית.
- פיחות -** ירידת ערך המטבע המקומי ביחס למטבע חוץ.
- פיחות ריאלי -** ערכו של מטבע חוץ ביחס לרמת המחירים במשק המקומי עלה. כלומר, כתוצאה מהפיחות כדאיות היצוא עלתה.
- פיחות נומינלי -** ערכו של מטבע חוץ ביחס לרמת המחירים במשק לא עלה וזאת בגלל עלית רמת המחירים במשק המקומי (אינפלציה). כלומר הפיחות לא השיג את מטרתו היצוא לא עלה.
- צמיחה כלכלית** הגדלת כושר הייצור של המשק כך שהמשק מסוגל לייצר הרכבי תפוקות שלא היו אפשריים בעבר.
- צריכה פרטית -** סה"כ ההוצאות של משקי הבית לרכישת מוצרים ושירותים לצריכה..
- צריכה ציבורית -** סה"כ ההוצאות של הממשלה שמטרתן לספק את השירותים הציבוריים לאוכלוסייה.
- צרכן -** מי שרוכש מוצרים ושירותים לשימוש סופי ולא למכירה חוזרת.
- קיצוב -** חלוקת הכמות המוצעת על פי קריטריונים שנקבעו במטרה לשמור על מחיר נמוך ממחיר שיווי משקל.
- קרטל, (הסכם כובל) -** התאגדות של מספר פירמות לצורך קידום אינטרסים כלכליים.
- קנס -** תשלום לפי חוק על עברה משפטית
- ריבית -** מחיר הכסף (תשלום עבור שימוש בכסף).
- שוק -** מקום ממשי או מופשט, שבו נפגשים ההיצע והביקוש למוצרים כלכליים. דוגמאות: שוק דירות, שוק העבודה, שוק ניירות ערך שוק העגבניות.
- שוק למוצר -** ביקוש פוטנציאלי למוצר מסוים.
- שוק משוכלל -** שוק של תחרות חופשית.
- שוק שחור -** מסחר שלא על פי החוק. מתפתח בגלל התערבות הממשלה במחירי המוצרים.
- שיווי משקל בשוק -** מצב שבו הכמות המוצעת שווה לכמות המבוקשת.
- שיפור טכנולוגי** המצאה או שיפור טכני שיפחיתו את ההוצאות או ישנו את המוצר ויתנו יתרון על פני המתחרים
- שירותים -** נכסים המספקים צורך אך אין להם ממדים פיסיים דוגמאות: שירותי חינוך, רפואה, ייעוץ ובידור.
- שער חליפין -** המרה של מטבע אחד למונחי מטבע אחר. או היחס שבו אפשר להחליף מטבע במטבע אחר.
- שער חליפין נייד -** כאשר יש שוק חופשי בשוק מט"ח, שער החליפין יכול להשתנות לעתים תכופות לפי הביקוש וההיצע של המטבע.
- שער חליפין קבוע -** כאשר אין שוק חופשי בשוק מט"ח. שער החליפין נקבע על ידי הבנק המרכזי, והוא נשאר ללא שינוי לאורך זמן. כלומר, שער החליפין לא מושפע משינוי בביקוש ו/או ההיצע.

הפער בין המקורות העומדים לרשותנו לבין הצרכים.	תופעת המחסור -
התפוקה שיוצרה על ידי גורמי היצור במשך במשך שנה.	תוצר לאומי -
הערך הכספי של הייצור השנתי, כל הסחורות והשירותים שנוצרו במשך הלאומי במשך שנה.	תוצר לאומי גולמי -
תוצר לאומי של המשק מחולק במספר התושבים שבאותו המשק.	תוצר לאומי לנפש -
עליית ערך המטבע המקומי ביחס למטבע חוץ.	תיסוף -
הקצאת גורמי ייצור במשק בעקבות החלטה ברמה מדינית.	תכנון המשק -
שיטה המכונה גם תכנון על-ידי הכוונה עקיפה - מנגנון השוק - כלכלה חופשית -בשיטה זו הבעלות על יחידות הייצור היא פרטית. כל יחידת הייצור יכולה לייצר לפי רצונותיה ואפשרויותיה.	תכנון חופשי -
שילוב בין שתי שיטות התכנון. שיטת תכנון זו, מכונה גם בשם כלכלה מעורבת . לפי שיטה זו, חלק מהבעלות על יחידות הייצור בבעלות פרטית וחלק בבעלות הממשלה.	תכנון חלקי -
שיטת תכנון המכונה גם כלכלה מתוכננת . בשיטה זהו הבעלות על כל יחידות הייצור היא בידי הממשלה.	תכנון מוחלט -
מצב כלכלי שבו אין פרטים המבקשים תעסוקה ואינם מצליחים להשיגה. אין הכרח שכל גורמי הייצור מנוצלים. אבל ההימנעות מעבודה רצונית ואינה נובעת מקשיים במציאת תעסוקה. למשל יש אינם הבוחרים מרצונם ללמוד או לגדל ילדים ולא לעבוד תקופת זמן מסוימת. כמות (זרם) של מוצרים או שירותים המיוצרים בתהליך ייצור נתון בתקופת זמן נתונה על ידי יחידה כלכלית.	תעסוקה מלאה -
כמות התפוקה שניתן לקבל מהעסקת כמויות שונות של גורמי ייצור.	תפוקה כוללת -
תפוקה המתווספת לסך התפוקה כתוצאה מהוספת גורם ייצור משתנה אחרון.	תפוקה שולית -
כאשר מגדילים את גורמי הייצור המשתנים ולא מגדילים את גורמי הייצור הקבועים, בשלב מסוים תלך התפוקה ותדר השימוש בפועל בסחורות ובשירותים על ידי הצרכן הסופי. כלומר מוצרי צריכה שנועדו לספק צרכים ורצונות אנושיים באופן ישיר ולא לצורכי ייצור, עיבוד וכו'. דוגמאות: מזון, בגדים, תמרוקים, בילוי בבית קפה, בילוי במכון כושר וכדומה.	תפוקה שולית פוחתת
דו"ח המרכז את ההוצאות המתוכננות של הממשלה ואת הכנסותיה הצפויות לשנת תקציב.	תצרוכת -
הרווח שהמשקיע מקבל מהשקעתו בעת מכירתה. התשואה נמדדת באחוזים.	תקציב הממשלה -
שם כולל לכל גורמי הייצור הנדרשים לשם ייצור מוצר כלכלי.	תשואה(על מניה) -
כספים שהממשלה מעבירה ליחידים או קבוצות ללא קבלת תמורה ישירה. חלק מתשלומי העברה הם סובסידיות ומענקים. תשלומי העברה מכונים גם מס שלילי.	תשומה -
	תשלומי העברה -

ביבליוגרפיה:

- אבניאון איתן, 2004, **לקסיקון כלכלה**, הוצאת איתאב, ת"א.
- אורון יצחק, נילי מארק, אמירה עופר, 2005, **מבוא לכלכלה – מיקרו כלכלה**, הוצאת עמיחי, ת"א.
- אורון יצחק, נילי מארק, אמירה עופר, 2005, **מבוא לכלכלה – מאקרו כלכלה**, הוצאת עמיחי, ת"א.
- האוניברסיטה הפתוחה, 2000, **מבוא למקר וכלכלה**, חלק א', בית הוצאה לאור של האוניברסיטה הפתוחה, ת"א.
- האוניברסיטה הפתוחה, 2001, **מבוא למקר וכלכלה**, חלק ב', בית הוצאה לאור של האוניברסיטה הפתוחה, ת"א.
- זימון יאיר, הירש נורית, 2012, **מבוא לכלכלה**, הוצאת רונאל.
- מי-טל, שלמה, 2001, **מקורות הרווח בעסק התחרותי**, אקזקיוטיב, ת"א.
- חת מאיר, 2002, **מבוא לכלכלה – גרסה ישראלית**, מוסד ביאליק, ירושלים.

אתרי אינטרנט:

- www.bankisrael.gov.il - בנק ישראל
- www.tase.co.il - הבורסה לניירות ערך
- www.cbs.gov.il - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
- www.btl.gov.il - המוסד לביטוח לאומי
- www.antitrust.gov.il - הרשות להגבלים עסקיים
- www.isa.gov.il - הרשות לניירות ערך
- www.mof.gov.il - משרד האוצר
- www.tamas.gov.il - משרד המסחר והתעשייה
- www.ozar.mof.gov.il/taxes - רשות המסים